ÖZET

Khoshraftar S. Kronik Obstrüktif ve İnflamatuvar Solunum Yolu Hastalıklarında Fitoterapinin Yeri. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Farmakognozi Anabilim Dalı Fitoterapi Yüksek Lisans Tezi. İstanbul. 2026

Bu tez çalışmasında, solunum yolu hastalıklarında fitoterapinin yeri ve önemi güncel bilimsel veriler ışığında değerlendirilmiştir. Solunum yolu hastalıkları; inflamasyon, oksidatif stres, mukus hipersekresyonu ve bronkokonstriksiyon gibi çok yönlü patofizyolojik mekanizmalarla karakterizedir ve dünya genelinde önemli bir morbidite ve mortalite nedenidir. Konvansiyonel tedavi yöntemleri semptom kontrolünde etkili olmakla birlikte, yan etkiler, antibiyotik direnci, tedaviye yanıtsızlık ve kronik hastalıklarda sınırlı başarı gibi nedenlerle tamamlayıcı yaklaşımlara olan ihtiyaç artmaktadır. Bu noktada fitoterapi, dikkat çeken bir seçenek olarak öne çıkmaktadır. Çalışma kapsamında, *Pelargonium sidoides*, *Sambucus nigra*, *Thymus vulgaris*, *Hedera helix*, *Primula veris*, *Glycyrrhiza glabra* ve *Althaea officinalis* gibi bitkilerin solunum yolu hastalıklarındaki kullanımı incelenmiştir. Bulgular, bu bitkilerin antiinflamatuvar, antioksidan, antiviral, mukolitik ve bronkodilatör etkiler göstererek semptomların azaltılmasına katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, fitoterapi solunum yolu hastalıklarında özellikle semptomatik tedavide ve destekleyici yaklaşım olarak önemli bir yer tutmaktadır. Ancak, klinik kullanımının yaygınlaştırılabilmesi için standardizasyonun sağlanması ve daha güçlü klinik kanıtların elde edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler : Kronik Obstrüktif, Fitoterapi, mukolitik, bronkodilatör, antioksidan